

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:		Kmet pomagaj si sam, in svoje stališče v državi uravnaj si sam!	Inserati:	
celoletno	Din 25—		mail oglasi do 9 petih vrst	à Din 1-50
pololetno	Din 12-50		večji inserati od 10 petih vrst naprej	à Din 2—
četrtletno	Din 7—		notice, izjave, poslano, reklame petih vrst	à Din 3—
Posamezna številka	Din 1—			

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Davki, davki . . .

Naš list je začel prvi razkrinkovati vedno hujše pritiskanje davčnega vijaka. Akcija je imela uspeh. Vsaj v toliko, da smo vzdramili tudi druge. Olajšanja še sicer nismo doživeli, pač pa velezanimivo polemiko, ki nam je razgalila dve nam protivni stranki v njuni polni grdobi.

SLS je pred tremi leti zahtevala od SKS, ki je bila v vladi zastopana samo z enim ministrom in osmimi poslanci, nič manj, kakor popolno odpravo osebne dohodnine, njeni agitatorji pa so obetali nič manj, kakor to, če zmaga pri volitvah SLS. Pozabili so celo, da so bili oni tisti, ki so ta davčni vijak obdržali v veljavi po razsulu stare Avstrije in ga celo »centralizirali« v Beograd. Govorili so po shodih celo, da bi Samostojneži to lahko odpravili, da pa nočejo.

Človek bi torej mislil, da bomo klerikalcem samo ustregli, če jih spomnimo na njihove nekdajne zahteve in obljube, ko imajo v beograjski vladi petkrat večjo moč, kakor smo jo imeli Samostojneži in da bodo sedaj petkrat ložje izpolnili vse, kar smatrajo za dobro, pametno in koristno. Klerikalcem pa to ni bilo po volji in so stvar hoteli premočati. Ko so »Jutrovič« uvideli, da je klerikalcem sedaj v vladi to poglavje neprijetno, so brž pograbili našo koščico in jo pričeli glodati. Zgodila se je pa druga neprijetnost. »Slovenec« jim je dokazal, da so njihovi ljudje baš te davke za časa kratkoročnega vladanja povišali za 30%. To je vsekakor smola! In ko je najopasnější stilistični konkurent »Jutrovega« uvodničarja napisal nekaj na čut sramežljivosti o politiki žepov, so ga — kakor otroci — zatožili.

In zdaj gre ta polemika naprej. Črnilo se kar poliva, drug drugega dolže, a mi trpimo. »Slovenec« besedi in žonglira s praznimi besedami, »Domoljub« piše uvodne članke in slepari po stari navadi, da je treba dati uradnike »v preiskavo«, gosp. Strein jamra po shodih, da se »za sedaj še ne morejo tako hitro znižati davki«, a slovenski kmet tone v dolgove, kakor še nikoli, davčni vijak pa škripa in navija, da pokajo kosti.

Ali mislite, ljudski sleparji z leve in desne, da boste to vprašanje rešili s časnikiškimi prepri? Ali mislite, da boste ljudstvo potolažili, če drug drugemu dokazujete, kaj je kdo zagrešil in koliko je udeležen za prekomernem obdavčenju ljudstva? Nel-

mi hočemo od vas, klerikalni ministri, da takoj izposlušate ublažitev našega starega dohodninskega zakona, da takoj dosežete revizijo krivičnega obdavčenja, do takrat pa da ustavite eksekucijo davkov, ki nas bodo sicer udušili. Kazanje s prstom na druge vas ne reši. Moč imate, podprli vas bomo vsi pri tem koristnem delu in uspeh je gotov! Na delo torej, če nečete ostati navadni ljudski sleparji!

Kongres „Saveza zemljoradnika“.

V dneh 28. in 29. septembra se je vršil v Beogradu peti redni kongres Saveza zemljoradnika iz cele naše države. Pred otvoritvijo kongresa so se delegati in gostje zbrali pred tajništvom zemljoradniške stranke ter v mogočni povorki odkorakali na dirkališče, kjer se je obdržalo veličastno zborovanje udeležencev kmetov. Na čelu povorke je korakala godba, nato so sledile zelene zastave in nebroj tabel z napisi, ki so izražali misli in zahteve kmetov. Tako so bili napisali: »Kaj pomeni kmet v državi? Vse! Kakšne pravice ima? Nobenih!« — »Kmet prideluje kruh za vse, a sam ga mora stradati.« — »Doli z meščanskimi strankami, doli s pijavkami!« — »Kmet je država.« — »Plug in motika hranita celi svet.« — »Živela kmetijska zavednost, živela skupnost vseh kmetov.« Med povorko se je navdušeno vzklikalo probujajočemu se kmetu, njegovi zavesti in skupnosti.

Veliko zborovanje je otvoril srbski kmet Spasoje Dimitrijevič, predsednik glavnega izvrševalnega odbora zemljoradniške stranke, poudarjajoč v svojem govoru veliko važnost zborovanja in kongresa. Navzočih je bilo preko pet tisoč zborovalcev.

Za predsednika zborovanja je bil izvoljen tov. Čeda Stanković, bivši kmetijski poslanec, ki se je v vnešenih besedah zahvalil za izvolitev, za podpredsednika tov. Azman. Nato so se vrstili govorniki iz cele države. Predsednik zemljoradniškega poslanskega kluba tov. Vojta Lazjič je govoril o delu poslancev, tov. Tomašević o delu izvrševalnega odbora, Iv. Mermolja za Slovenijo in nastopili so nato eden za drugim: delegat iz Črne gore, Mačedonije, Sumadije, Bosne, Dalmacije, Vojvodine, Hrvatske. Vsi govorniki so izročali pozdrave trpečega kmeta veličastnemu zboru, zahtevali

edinstvo vsega kmetkega stanu od Triglava do Kajmakčalana, od Donave do Jadrana. Zahtevali so najodločnejšo borbo proti vsem nekmečkim, kapitalističnim strankam, pa najsibio klerikalna, demokratska ali radikalna in energično ustvarjanje kmetke države kot edino rešitev za kmeta. Mogočen je bil glas odposlancev iz vseh krajev, da je stopil kmet v neizprosni boj za svoje pravice in ne bo preje odnehal, dokler ne ustvari svoje kmetke države. Kmetova zavest je prebujena in gre kot nevzdržen val po celi državi. Le malo še in konec bo vladanja protikmetških band, njihovega izkoriščanja in tlačjenja. Govorniki so pozvali kmete, da do zadnjega takoj pristopijo v kmetke bojne čete, da čim prej izvojujemo končno zmago.

V srcih vseh je vladalo navdušeno in bojno razpoloženje.

Po zborovanju so se vračali kmetje v spredu pred tajništvo zemljoradniške stranke. Tu se je zopet vzklikalo edinstvu vseh kmetov brez razlike vere, plemena in pokrajin, zavesti prebujenega kmeta, proti korupciji, današnjemu izkoriščanju in plemenski borbi.

Otvoritev kongresa.

Prostrana dvorana »Doma kola srbskih sester« je bila nabito polna kmetških delegatov. Bilo jih je preko 400, a gostje so napolnili vse galerije in kote.

Kongres, ki se je pričel ob pol 4. popoldne, je izvolil soglasno sledeče predsedstvo: tov. Mihajlo Stojić, predsednik, tovariši Iv. Mermolja, Slovenec, Škarica, Hrvat, podpredsednika, ter Mošovinski in Džorić, tajnika.

Na kongres so prišli kot gostje tudi bolgarski kmetje, katere so udeleženci kongresa burno pozdravili. V imenu mučeniškega bolgarskega kmeta je izročil kongresu bratske pozdrave Bolgar Mihajlo Todorov in bolgarski kmetijski poslanec Kolev.

Poročilo glavnega odbora.

Poročilo glavnega odbora je izbrpno podal tov. Uroš Stajić. Poročilo je obsegalo celotno delo zemljoradniške stranke v teku prejšnjega leta. Najtežje, ali vendar uspešno je dobeval boj proti krvoločni in ubijalski vladi Pašić-Pribičević (Zerjav). Treba je vendar biti oprezen, da se kruta mrčina nikdar več ne povrne do take moči. Nova vlada, ki je ravno tako protikmetška, kot prejšnja, ni pokazala do sedaj še prav ničesar dobrega

za kmeta, zlasti so najslabši v vladi večno hinavski klerikalci, ki so pričenjali uganjati najgrše strankarske svinjarije tako, da so izzvali splošno ogorčenje vseh kmetov proti sebi. Omenil je tudi njihovo lumparijo s Kmetijsko družbo itd.

Po vsestranski debati je bilo poročilo soglasno odobreno.

Malo odgovora „Slovencu“.

Nedeljski »Slovenec« je prinesel med političnimi vestmi notico »Dvoletna vloga SKS« in pravi: »SKS je združena s srbsko zemljoradniško stranko, katere podpira sedanjo vlado. Mislimo, da iz prepričanja in potrebe, ker če bi bil ostal P. P. nasilni režim, srbski zemljoradniki ne bi dobili niti enega mandata, v svobodnih volitvah pa se bodo razvili. Poslanec SKS g. Pucelj je član vladi naklonjenega zemljoradniškega kluba. Njegovo glasilu »Kmetijski list« pa piše tako, kakor bi bil klub, ki mu g. Pucelj pripada, v najhujši opoziciji proti vladi in skuša svoje ljudi — varati. To ni lepo in ne pošteno, pa tudi ne bo nič pomagalo.«

Na to, gospodje od SLS, ta-le odgovor: SKS ni zvezana z nobeno srbsko zemljoradniško stranko, ampak je sestaven del »Saveza zemljoradnika« (Zveze kmetov). Savez zemljoradnika je kmetijska stanovska organizacija, ki spaja vse kmetško ljudstvo v državi v eno enotno politično skupino, ki se bori za pravice kmetov in kmetijstva. Ni lepo in ne pošteno, da hoče SLS tudi sedaj, ko sedi v beograjski vladi, slepomišliti in varati ljudstvo z gonjo, češ glej, SKS se veže s Srbi. O tem bomo prihodnjic pisali malo več. »Slovenec« laže, ko piše, da zemljoradniki podpirajo vlado. Zemljoradniki so pač glasovali za vladno deklaracijo, niso se pa nikomur obvezali, da bodo vlado tudi vnaprej podpirali. Zakaj so zemljoradniki glasovali za vladno deklaracijo? Pašić-Pribičevićev režim je kmetijski stan tako pritiskal, da bi v kratkem uničil vsako manjšo posestvo s samimi davki. Da to preprečimo, smo storili vse, da se ta režim zruši. Celi Sloveniji pa so znane velikanske obljube SLS, da bo takoj zavladal red in pravica v državi, če oni dobe oblast v roke. Tudi tik predno so vstopili v vlado, so slovensko obljubili, da bodo ustregli naši zahtevi in odpravili osebno dohod-

nino, dokler pa to ne bo storjeno, da se bo ustavilo pobiranje dohodnine. Obljubili so tudi pravično izvesti agrarno reformo.

Da omogočimo klerikalcem, da izpolnijo, dane obljube, smo tudi mi glasovali za vladino deklaracijo. Ko so se pa vsedli štirje klerikalci na ministrske stolčke, smo jih stalno spominjali na dane obljube in prosili, naj vendar izpolnijo, kar so tako sveto obljubljali.

Tri mesece je preteklo, tri mesece ministrujejo štirje klerikalni ministri, pa niso niti ganili radi osebne dohodnine, vprašanje agrarne reforme pa celo hočejo spraviti z dnevnega reda, tako je izjavil minister Kulovec uredniku »Hrvata«.

Ali naj nato molčimo in morda pri takem varanju ljudstva s strani klerikalcev celo odobravamo njihovo delo? Ne! Stalno bomo obveščali slovenskega kmeta, kaki prevaranti so klerikalci in da samo takrat vidijo kmetijske potrebe, kadar potrebujejo kmetijske kroglice.

Takega odiranja pri osebni dohodnini in drugih davkih ni še bilo kot sedaj, ko sedijo klerikalci v vladi. Po celi deželi radi tega vre, po shodih pa klerikalni poslanci, celo kmetje poslanci, delovanje klerikalnih ministrov zagovarjajo in dokazujejo, da je tako prav.

K vsemu temu pravimo samo to: klerikalci so doigrali, klerikalci naj gredo!

Davčne oblasti norijo naprej.

Že pred nekaj tedni smo podrobno navedli slučaje, kako davčne oblasti norijo s predpisovanjem osebne dohodnine. Pokazali smo s kričečimi primeri, kako culukafski ljudožrci so se vsedli za vrat slovenskemu kmetu ter ga hočejo pri belem dnevu oropati in ubiti. Mislili smo, da bo kaj pomagalo, ko so zasedli štiri ministrska mesta klerikalni tigri in svečano proglasili, da bodo vladali po zakonu, redu in poštenju. Mislili smo, da bodo ti ljudje na krščanski podlagi napravili baš tam najprej red in uvedli poštenost in pravico, kjer najhujše divja krivica, to je v predpisovanju osebne dohodnine. Ne samo, da bi klerikalni ministri to vnebovpijajočo krivico morali sami od sebe takoj odpraviti, ampak oni so sveto dolžni svojo svečano obljubo izpolniti, ker

Stara pravda nekdanj.

(Nadaljevanje.)

(Piše Franc Tovornik.)

Deželnemu stotniku baronu Juriju Ernestu Herbersteinu! Mi ubogi ljudje v Laškem gospodstvu smo se dvignili in uprli svojemu gospodu, ki smo mu dolžni služiti v duhu pokorščine in spoštovanja do plemenitih ljudi.

Da smo prekršili svojo pokorščino, je v prvi vrsti zakrivil upravitelj Pekel, ki nas je tako stiskal in gulil, da nam ni bilo mogoče več živeti. Ko je došla iz drugih krajev vest o uporih, smo se tudi mi odločili, da si z orožjem v roki skušamo toliko zboljšati svoj položaj, da bi nam bilo mogoče — četudi slabo — vendar živeti.

Da bo Njih Svetlost videla našo stisko, hočemo podati par slik, ki jasno označujejo naš položaj.

V starih zapisnikih, urbarjih, je določena letna tlaka 3 dni. Pekel je pripisal ničlo in naredil iz 3 30. Pa tudi to mu ni dosti. Leto in dan mora imeti vsak posestnik po enega človeka, da hodi na tlako, plačati ga

mora pa sam! Pri žitni dajatvi je v urbarju določeno, da ima vsak srednji posestnik dati 4 bokale pšenice in po 4 bokale ovsu. Pekel je dal prvič mero za polovico povečati, drugič pa število za 2 povišati, kar znači trikratno povišanje dajatev. Pekel se je izgovarjal, da morajo grajski tudi več davka plačati, kakor so ga plačevali prej. Ko smo ga vprašali, koliko so plačali prej, koliko pa zdaj, nam ni dal odgovora.

Ker se po našem gospodstvu goji zelo tudi živinoreja, smo odnekdanj dajali davčino od živinoreje. Dajali smo od posestva, na katerem se je stalno redilo po deset glav govedi, eno živinčce, katero je moralo biti eno leto staro. Pekel pa je zdaj zahteval brejo telico ali brejo kravo, če take ni bilo, pa molzno.

Od svinjereje smo pri nas dajali po eno kračo in klobaso, zato pa je moral priti grajski mesar, da je opravil mesarska opravila (zaklal in odrl prašiča, opral čreva in naredil klobase). Zdaj pa grajski mesar nič več ni hodil klat, pa je vendar zahteval Pekel od vsakega zaklanega svinčeta poleg krače in klobase — še gnjat. Za praznike mora zdaj dajati vsak

posestnik po dve kokoši in 20 jajc. To je za Veliko noč, Binkošti in Božič, kar je skupaj 6 kokoši in 60 jajc, prej pa smo dajali samo za Veliko noč po dve kokoši in deset jajc.

Zdaj naj Njih Svetlost jasno, nepristransko vse premisli! Ali nam je mogoče na ta način živeti? Obup nam je vsilil orožje v roke in upornega duha v nas.

Ako je Njih Svetlost pripravljena proučiti stvar in uvideti, da je vse to, kar trdimo, resnica, ter ako nam da Njih Svetlost častno besedo, da se krivice vsaj nekoliko ublažijo, potem se hočemo mirno raziti, seveda pod pogojem, da se zaradi upora nikogar ne kaznuje.

Ako pa nam ne da Njih Svetlost častne besede, da se nam radi upora nič ne zgodi, ako hlepijo vsi plemeniti gospodje po maščevanju, potem smo mi vsi skupaj raje pripravljeni umreti v boju, kakor da bi se nas obešalo na dreve, četverilo s konji, žive peklo na raznjih, kar se je že vse godilo pri prejšnjih uporih, ki so jih plemeniti ljudje udušili s silo.

Ako je njih Svetlost pripravljena posredovati, da se nam najbolj kriče-

če krivice odpravijo, da se kazen za upor — katerega je storil naš obup — opusti, potem nam takoj njih Svetlost pošlje odgovor.

Ivo Gušič l. r. Matej Kocjan l. r. <

Sledili so podpisi vseh glavnějšíh zaupnikov. Poslali so odposlanca s pismom k plemiški vojski, ki je še vedno stala pri Zalcu. Hoteli so takoj ko je bila razbita gomilska armada, udariti čez Celje na Laško. Ker pa so že prej izvedeli, da so laški puntarji pod vodstvom Gušiča dobro disciplinirani, si niso upali udariti, dokler ne bi bili dobili ojačenja.

Ko je prišel odposlanec laških puntarjev v Zalec, je bila vsa plemiška vojska večidel po gostilnah, kjer so kar sami točili, krčmarji pa so morali molčati. Če bi se bil kateri le upal ziniti in kaj ugovarjati, so ga surovi vojaki zvezali, pretepli s palicami, povaljali po gnojnici in ga pustili zvezanega ležati, ako je bil toliko stopen, da ni mogel nikamor, plačali pa seveda niso nič. Ko je zmanjkalo po gostilnah, so šli med kmete in jim vse pobrali, kar so imeli. Enako so počeli

po trgovinah, kjer so tudi pobrali, kar in kolikor je bilo.

Baron Jurij Ernst Herberstein se je s svojimi ljudmi usidral v Arji vasi. Njegovi ljudje so bili nekoliko boljši in manj roparsko navdahnjeni kakor graničarji.

Odposlanec, ki je šel najprej v Zalec, kjer bi ga bili skoro ubili v neki gostilni, je tam izvedel, kje je Herberstein. Pismo so mu že v Zalcu odvzeli in izročili Schwarzenbergu. Prečitavši pismo, je vzkliknil: »Aha, že prosite milosti! Ne bo nič! Vse bomo pobesili, kar je živega v Laškem.« Hotel je že raztrgati pismo, odposlanca pa dati zvezati, ko pride sel od Herbersteina, da naj pride k njemu v Arjo vas. Hitro ukaže osedlati konja in takoj odjezdi s pismom. Odposlanec so potem vojaki zvezali, pretepli in ga zaprli v nek svinjak.

Prišedši k Herbersteinu v Arjo vas, mu Schwarzenberg takoj pokaže pismo. Ko ga je prečital, se je zamislil. Šele čez precej časa pravi: »Kaj pa hočemo zdaj storiti?«

»Kaj storiti?! Iti in vse pobiti, kar je živega!« mu odgovori Schwarzenberg.

(Konec prih.)

ker so bili le pod tem pogojem izvoljeni, da odpravijo zločinsko postopanje pri odmeri osebne dohodnine.

In kaj se je zgodilo? Kaj so napravili. Par uradnikov so upokojili, nekaj klerikalnih požeruhov spravili do korita, nekaj neljubih jim učiteljev premestili, tako da bo kmet plačeval za onega, ki so ga upokojili in za onega klerikalca, ki so ga nanovo postavili. Torej mesto enega dva. To je vse, kar so naredili klerikalni ministri za našega kmeta in delavca.

Davčne oblasti pa norijo naprej. Brez zakona, brez pravice terjajo neusmiljeno davke, da mora človek od jeze pljunuti v stran. Sedaj terjajo dohodnino za leto 1923 in 1924. Tov. Grabner Jože iz Grma je dobil položnico, kjer zahtevajo oblasti od njega in sicer kot predjem na dohodnino za leto 1923 in 1924 nič manj kot 8760 kron in davek na poslovni promet 5120 kron. Dočim je plačal lansko leto celotnega davka le okrog 3000 kron, zahtevajo letos samo predjuma čez 13.000 kron. Zakaj ne pokličete na odgovornost davčna oblastva? Zakaj ne kaznujete svoje uradnike, ki delajo te protizakonitosti? Zakaj ne napravite red in poštenje?

Vi, varalnice slovenskega ljudstva, kje je red in pravica? Kmet stisni pesti, da boš klerikalce poučil, kaj je zakon in obljuba!

Cilji kmečkega gibanja.

II.

V prvih začetkih gospodarskega razvoja je poljedelstvo edini ali vsaj prevladujoči in glavni predmet gospodarske delavnosti. Polagoma se pa začne razvijati delitev dela, nastajajo obrti in trgovina, ki se polagoma ločijo od poljedelstva, s katerim so bili v najbližji zvezi, dokler ne postanejo popolnoma samostojni. Čim bolj napreduje ta razvoj gospodarstva, tem bolj raste tudi delitev dela, nastajajo vedno nove in nove smeri gospodarske delavnosti, tvorijo se novi poklici in istočasno se deli tudi ljudstvo na najrazličnejše stanove in razrede, kakor jih vidimo industrije, obrtnike, trgovce, razne svobodne poklice (zdravniki, odvetniki, umetniki itd.), uradnike, delavce itd. itd., ki hočejo tudi zadovoljiti svoje gospodarske potrebe in se tudi gospodarsko udeležujejo. Vsi ti razni stanovi tvorijo človeško družbo in stojijo napram sebi bodisi v prijateljskem, bodisi v nasprotnem razmerju. Kot posledica tega se tvorijo v človeški družbi večje ali manjše celote, ožje družbe, ki se napram drugim več ali manj oddaljujejo: nastajajo narodi, države in razna druga politična in gospodarska interesna združenja. Isti gospodarski interesi združujejo osebe, ki imajo iste gospodarske potrebe, dostikrat brez ozira na narodnost, državo itd., vsled česar postajajo taka stremiljena mednarodna.

Delavnost poljedelca se razvija torej vedno v kakem narodu ali državi. Posamezni poljedelec sodeluje z ostalimi člani države in naroda, bodisi s poljedelci, bodisi z drugimi stanovi, ki hočejo ravno tako zadovoljiti svoje potrebe in delujejo zato gospodarsko, vsled česar se delo poljedelca njegovih interesov na najrazličnejši način dotika. Eni žive kot odjemalci njegovih izdelkov in jih vodi pri tem načelo dobrega gospodarstva, da jih dobijo kolikor mogoče poceni, drugi so zainteresirani na tem, da bi kmet kupoval njihove izdelke, pri čemer stremijo zopet za tem, da dosežejo čim najvišje cene, tretji nudijo kmetu zopet svojo delovno moč itd. itd. Vsi ti hočejo svoje potrebe kar najbolje in najbolj poceni zadovoljiti.

Nastane torej vprašanje vzajemnega razmerja poljedelcev med seboj in napram ostalim stanovom in nato še vprašanje razmerja poljedelcev med seboj in napram ostalim stanovom in nato še vprašanje razmerja poljedelstva k celoti — napram državi.

Kar se tiče vzajemnega razmerja poljedelcev med seboj, je znano dejstvo, da poljedelsko delo ni enotno, temveč da obstoja pri njem tudi delitev dela, ki se izraža v raznih produktivnih smereh. Vsled tega se deli tudi poljedelsko prebivalstvo v manjše skupine, ki združujejo v sebi zastopnike enakih produktivnih smeri. Eni se pečajo glavno s pridelovanjem žita, drugi gojijo industrijske produkte (hmelj, lan, peso za sladkor itd.), tretji gojijo živino itd. Iz teh raznih smeri so hoteli nekateri stvoriti nasprotstva interesov med posameznimi skupinami poljedelske produkcije, zlasti med pridelovanjem žita, ki je interesovano na visokih žitnih cenah in med gojenjem živine, ki mora žito kupovati in ima interes na tem, da bi bile cene žita nizke, ali med poljedelci, ki kupujejo živino, in med

onimi, ki jo prodajajo. Vse te trditve so pa popolnoma napačne, ker taka nasprotstva med posameznimi panogami poljedelstva ne obstajajo. Taka nasprotstva ne morejo obstajati, ker v poljedelstvu sploh ni mogoča tako izključljiva delitev dela, da se bi mogle gotove skupine posvetiti samo nekim panogam v tej meri, da bi bile samo na njih interesovane. V poljedelstvu so in morajo biti razne panoge ozko združene, ker je vsaka panoga sama za sebe nesamostojna in ne more izrabiti v polni meri produktivnih sredstev, kar je omogočeno samo z združitvijo raznih panog v eno organizirano celoto. Zato najdemo vedno gojitev živine poleg pridelovanja žita itd. In ravno iz tega načela poljedelske produkcije izvira podlaga skupnih interesov vseh poljedelcev.

Pri ostalih stanovih v državi se mora razlikovati med podeželskim in mestnim prebivalstvom. Usoda podeželskih prebivalcev, ki se ne pečajo s poljedelstvom, je kar najožje zvezana z usodo poljedelcev. Podeželski obrtnik, trgovec, uradnik, delavec, zdravnik itd. itd. — vsi so v svoji eksistenci odvisni od položaja poljedelca. Ti vsi hočejo zadovoljiti svoje potrebe, vsled česar morajo skrbeti za gotov dohodek, ki je pa tako glede izvora, kakor tudi glede višine odvisen od poljedelskih dohodkov, kajti vsi so pri svojem delu, pri trgovini itd. navezani samo na kmeta, ki more le tedaj kupovati njihove izdelke, oziroma iskati pri njih pomoči, ako mu to dovoljuje njegov dohodek. Iz tega izvira istovetnost interesov vsega podeželskega prebivalstva brez ozira na to, je-li poljedelec ali ne, kajti vsi imajo samo en izvor za preživljanje — zemljo —, iz katere črpajo direktno ali indirektno svoje dohodke in iz katere zadovoljujejo svoje potrebe.

Ta notranja skupnost interesov podeželskega prebivalstva se izraža na zunaj v raznih organizacijah, s pomočjo katerih hočejo doseči kar najboljše pogoje za svoj obstanek. Končni njihov cilj je: zagotoviti in zboljšati eksistenco kmečkemu stanu in z njim vsem podeželskim stanovom, ki so vezani na njega. Vsa ta stremiljena najdemo svoj izraz v kmečtem gibanju, ki stremi v prvi vrsti za tem, da zboljša usodo kmečkega stanu ter skuša to doseči z ugodno rešitvijo vseh onih vprašanj, ki so v najožji zvezi z njegovo eksistenco. Ravno vsled tega si skuša pridobiti kmet važen vpliv na upravo države, kar mu bo omogočilo urediti vsa prej omenjena vprašanja sebi v korist. Tako nastopa kmečko gibanje na zunaj v obliki politične stranke, ki je predstavnik in prvobornik za njegove politične ideale. Pri nas je nastopila kot prva politična organizacija kmečkega stanu Samostojna kmetijska stranka, ki ima nalogo združiti v sebi ves kmečki stan ter vse one stanove, ki žive v najožji zvezi s kmetom ter so odvisni od njegove dobre eksistence. Samostojna kmetijska stranka pomeni pri nas pokret kmečkih mas za njihovo boljše bodočnost, vsled česar je dolžnost slehernega kmeta, da se ji pridruži ter s tem dela za svoje lastne interese. Pa tudi v interesu obrtnikov in trgovcev na deželi je, da se ji pridružio, ker — kakor smo že prej omenili — ugoden položaj kmeta ima tudi velik vpliv na položaj obrtnika, trgovca itd.

Agrarna reforma.

Na listkih, s katerimi so klerikalci pozivali volilce, da volijo klerikalno, je stalo napisano tudi: Za pravično izvedbo agrarne reforme!

Kako bo ta pravica izgledala, je povedal minister za kmetijstvo Kulovec poročevalcu »Hrvatca«. Vsa veleposelstva bomo očevali enotna nedeljena, tako je rekel g. dr. Kulovec, da sta se zmenila z ministrom za agrarno reformo prof. Vesenjekom.

Nikdo drugi nima pravice do zemlje veleposestev, kakor tisti, ki to zemljo obdeluje, to je kmet. Profesor in vojni kurat jo pa dajeta nemškemu grofom in baronom, da bodo ti še nadalje živeli od trdih žuljev kmetijskega ljudstva.

Dr. Kulovec in profesor Vesenjak

Ilirska posojilnica

Ljubljana

Kralja Petra trg št. 8 I.

sprejema hranilne vloge po 8 %.

Večje in stalne vloge do 12 %.

naj si zapomnita, da bomo agrarni reformni upravičenci pri prvih volitvah obračunali z njima.

Ni lepo, da sta duhovnik in profesor varala agrarno reformne upravičence.

Mi in duhovščina.

(Dopis.)

Z velikim zanimanjem sem čital v številki 40. »Kmetijskega lista« dopis »Kmečko gibanje in duhovščina«. Članek sem prečital, dva-, trikrat, kajti videlo se mu je, da ga je pisal dober, blag človek in rekel sem, da bi bila sreča, ako bi imeli dosti dobrih, blagih, pravih duhovnikov, ki tako mislijo in delujejo, kakor zahteva dopisnik »Kmetijskega lista« v spredaj omenjenem dopisu. Bila bi to sreča, toda ako pogledam na današnje razmere med slovensko duhovščino, potem dvomim, da bomo kmalu prišli do take sreče.

Naše kmečko gibanje nima danes hujšega nasprotnika, kakor so ravno duhovniki. Časopisi, ki so v rokah duhovnikov, tako strupeno napadajo naše kmečko gibanje in poedine njegove sodelavce, da se prepogosto spozabijo celo v greh, ko z lažjo in obrekovanjem agitirajo proti nam. A ne samo v časopisih hujškajo duhovniki proti nam, nego tudi v spovednici in na prižnici, v cerkvi vobče. Koliko tisoč slučajev je, ko duhovniki na prižnici trde, da je naše kmečko gibanje protiversko, ko torej vedoma lažejo z onega mesta, kjer bi se smelo oznanjevati le sveto resnico! In koliko tisoč slučajev je, ko duhovniki v spovednicah zahtevajo od naših pristašev, da naj zapuste kmečko stranko in opuste »Kmetijski list«, a ženam naših pristašev naročujejo, da morajo svoje moze odvrtiti od SKS in od »Kmetijskega lista«. Tako zahtevo si je drznil duhovnik staviti v spovednici celo na ženo našega tov. Pucelja! Koliko bolj predrzni so potem politikujoči duhovniki še proti drugim!

Glejmo na te stvari brez vsake strasti. Mirno presojajmo, in reči moramo, da se duhovniki v boju proti našemu gibanju poslužujejo takih sredstev, ki niso v soglasju s Kristusovi nauki, z nauki katoliške cerkve. Laž, hujskanje, obrekovanje, natolcevanje so v smislu Kristovih nauk grehi, proti katerim se mora duhovnik boriti. Tu pa vidimo, kako se duhovniki v klerikalnem časopisu, v spovednicah in na prižnicah poslužujejo baš teh grešnih sredstev v boju zoper SKS, zoper kmečko gibanje, da sirsavno za to z verskega stališča nimajo nobenega povoda; pa če bi ga tudi imeli, bi ne smeli nastopati s tako nemoralnimi sredstvi, kakor so laž, hujskanje in obrekovanje. Toda trdimo, da takega povoda z verskega stališča nimajo!

SKS se niti v svojem programu, niti na svojih shodih, niti v svojem tisku ni nikdar izjavila proti veri in proti cerkvi. Niti ni rekla, kakor mnoge druge stranke, da je vera privatna zadeva vsakega posameznika, nego pravi v svojem programu: »Stranka bo varovala verski čut slovenskega ljudstva. V verskem oziru stoji stranka na stališču, da ostane narod veren. Vera povzdiguje človeka nad druga stvarstva.« Tu ni SKS torej nikjer dala povoda, da se v cerkvi in v duhovniškem časopisu govori o našem protiverstvom, nego so si duhovniki to kratkomalo sami izmislili. In kaj je to njihovo početje imelo za posledico? To, da danes res že eden ali drugi vzdiguje pest na duhovnike, češ da noče imeti več nikakršne zveze z ljudmi, ki lažejo! Toda teh slučajev ni zakrivila SKS, nego oni duhovniki, ki z lažjo in obrekovanjem nastopajo proti SKS v cerkvi in izven cerkve. Da so duhovniki pri ustanovitvi SKS in pozneje opustili laž, češ da smo protiverska stranka, pa bi tudi ti posamezni slučajji bili izostali.

Toda spominjamo se pri tej priliki še nekega drugega dejstva, namreč: Da duhovniki, pristaši klerikalne stranke, z isto strastnostjo napadajo in preganjajo celo duhovnike, ako le-ti ne trobijo v rog klerikalne stranke. Polno je takih slučajev, toda naj navedem samo slučaj bivšega trnovskega župnika v Ljubljani, g. Vrhovnika, ki živi sedaj v prav siromašnih razmerah v pokoju. Bil je to vedno izvrsten, vzoren duhovnik in vendar ga njegovi tovariši iz klerikalne stranke smrtno sovražijo samo radi tega, ker se ni strinjal s početjem klerikalne stranke. Tu se prejasno vidi, da duhovnikom, pristašam klerikalne stranke, ne gre za vero, nego v prvi vrsti za strankarske koristi. In radi stranke, ne radi vere, proglašajo ljudi, ki se z njihovo stranko ne strinjajo, za brezverce in jih preganjajo celo na prižnici in v spovednici. Gg. duhovni-

ki, ki niso strankarji, nego samo duhovniki ali pa vsaj v prvi vrsti duhovniki, naj sami povedo, ali je tako početje klerikalnih duhovnikov na korist ali na škodo vere in cerkve. Nam se zdi, da le na škodo vere. A tako stanje je trajno nevzdržljivo! Stanje je tako, da zahteva odpor iz vrst duhovščine same. Čim pozneje ta odpor pride, tem večja bo škoda za vero in cerkev.

Taka je stvar, ki je vse zavijanje ne more spraviti s sveta. Iz tega pa sledi, da morajo duhovniki spremeniti svoje zadržanje napram nam. Mi nimamo ničesar spreminjati, ker v tem vprašanju ničesar nismo zakrivali. Smo pa prepričani, da bo le na korist cerkvi in veri, ako med duhovniki samimi nastane gibanje proti grešnemu izrabljanju prižnice, spovednice in duhovniškega časopisja proti nam. Mi se borimo za gospodarske pravice podeželskega ljudstva, a istotako za poštenje, pravičnost, resnico, torej za dobro moralo. Ker je slednje tudi dolžnost pravega duhovnika, zato z naše strani ni nobenega zadržanja za mirno soživiljenje s pravimi duhovniki.

Kmetijska tiskovna zadruga.

Ustanovili smo si lastno kmetijsko tiskovno zadrugo ter ustvarili s tem za naše kmečko gibanje velevažno ustanovo, ki bo velikega pomena v boju za gospodarsko in politično osamosvojitve kmečkega stanu. Namen zadruge je predvsem, da skrbi za dobre knjige, časopise itd., ki so potrebni našemu kmečkemu stanu. Naloga zadruge je velika in v korist kmečkemu stanu. Izvršila pa bo svojo nalogo le tedaj, ako se združimo k složenemu delu. Zadruga more obstojati ter vršiti svojo nalogo, ako ima dovolj članov, ki ji zaupajo ter jo podpirajo v vsakem oziru. Delež zadruge znaša 50 dinarjev. Član ima lahko poljubno število deležev. Jamstvo je omejeno. Iz tega je razvidno, da je omogočeno vsakemu našemu pristaši pristopiti k zadruzi ter s tem sodelovati pri kmečki zgradbi. Zavedati se moramo, da je v današnjem javnem življenju tisk najvažnejši faktor, ki dostikrat odloča v javnem življenju. Ako hočemo uveljaviti v našem javnem življenju idejo kmečkega gibanja ter hočemo uveljaviti naše zahteve, moramo skrbeti predvsem, da imamo močan tisk, predvsem časopise, ki nam stojijo v težkem boju zvesto ob strani. Vse to je prva in glavna skrb kmetijske tiskovne zadruge. Ravno z ozirom na to je pa dolžnost slehernega zavednega kmeta, da pristopi kot član k zadruzi. Našim zaupnikom smo razposlali nabiralne pole. Podpirajte jih pri njihovem delu, ne odklanjajte pristopa! Vsak naj pridobi še enega člana. Čim več nas bo, tem lažji in uspešnejši bo naš boj. Vse potrebne informacije daje Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani, Janez Trdinova ulica, ali pa tajništvo SKS.

Kmetijska matica.

Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani je sklenila ustanoviti Kmetijsko Matico, ki bo vsako leto izdala najmanj tri knjige proti naročnini letnih 30 dinarjev. Prve knjige Kmetijske Matice bodo izšle v jeseni 1925. leta, in sicer:

1. Veliki koledar za leto 1926.
2. Leposlovna knjiga.
3. Kmetijskostrokovna knjiga.

Ako bo število naročnikov dovoljno, tedaj izide še četrta knjiga. Naročnino po 30 dinarjev sprejema Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani, Janez Trdinova ulica 8 (pisarna Zveze slovenskih zadrug), razen tega se bodo za posamezne kraje določili poverjeniki, ki bodo pobirali naročnino in svoječasno razdelili knjige vsem onim, od katerih so sprejeli denar.

Malda Kmetijska tiskovna zadruga je s tem pokazala, da razume potrebe časa. Gotovo se že 15 let govori o takem podjetju, ki bi v prvi vrsti upoštevalo težnje kmečkega stanu, toda do uresničenja prihaja ta misel šele z ustanovitvijo Kmetijske Matice. Idealni možje, ki to delo vodijo, se v polni meri zavedajo vseh težav, proti katerim se bo treba boriti; toda istotako so globoko prepričani o pravilnosti svojega koraka ter bodo v tem prepričanju premagali kakršnokoli oviro in sigurno dosegli popoln uspeh. Ne dvomimo, da bo ljudstvo istotako s pohvalo sprejelo to vest ter Kmetijsko tiskovno zadrugo podprlo pri tem delu z mnogoštevilnimi prijavami za knjige Kmetijske Matice letnika 1925. Kakor rečeno, sprejema naroč-

nino Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani, obenem pa se pozivajo vsi, ki se zanimajo za to lepo kulturno delo, da se čim prej javijo imenovani zadruzi radi poverjenosti oziroma radi zbiranja naročnikov.

Razne politične vesti.

»POD NOVO VLADO.«

Pod tem naslovom prinaša nedeljski »Slovenec« uvodni članek, v katerem proslavlja novo vladu, oziroma štiri tigrovske ministre. Opisuje jih tako, kakor da pred njimi še nikdar noben minister ničesar ni delal. In če ostanejo tigri še nekaj tednov ministri, potem bodo opravili toliko dela, da najmanj sto let noben drugi minister ne bo imel nobenega dela več. H-m! Enkrat je bila žaba, ki se je napihovala tako dolgo, da je od same domišljavosti počila!

POBIJAJTE KORUPCIJO! ŽIVELA KORUPCIJA!

Čuden je ta naslov, kakor je čudna stvar sama. Tigri, ki sede na ministrskih stolčkih in se v salonskih vozovih prevažajo po državi, kakor za stavo, vpijejo: »Pobijajte korupcijo!« Delajo zakone za pobijanje korupcije in sestavljajo kilometerske obtožnice proti bivšim ministrom, medtem pa sami tako malo skačejo s tira »reda in poštenosti«. Kajti beogradske listi poročajo z velikimi napisi o »afəri z železniškimi šinami«, ki se je dogodila tigru Sušniku. Kupil je namreč šin in drugega materiala približno za 15 tisoč ton ali za 1500 vagonov, a plačal je ravno še enkrat toliko, kolikor se danes to plačuje! In kar je še lepše, kupil je brez javne dražbe, nego so se lepo pri zaprtih vratih — pogovorili, pa je kupčija bila sklenjena. Nato, ko je ta kupčija bila že napravljena, pa je tigr Sušnik napisal za »Domoljuba« oster članek proti korupciji, namreč proti korupciji prejšnjih ministrov. »Držite tatu!«

RADIČEVCI

še vedno niso vstopili v vladu. Kakšne zahteve stavijo za podpiranje sedane vlade, se ne more zvedeti. Na vsak način pa je porod zelo težak.

ATANOMIST

je pretečeni teden omedlel, ko je Radič izjavil, da »ni republikanec in da tudi nikdar ni bil«, nego da je priporočal republiko hrvatskim kmetom samo zato, da bi reveže varal.

ALBANIJA

je zopet postala živahnejša. Poroča se, da se množe vpadi albanskih roparskih čet na naše ozemlje.

Dopisi.

KRANJSKO.

Novo mesto. Strokovnega učitelja g. Malaseka so klerikalci radi nekega prepira tirali pred sodišče, ki ga je v prvi in drugi instanci oprostilo. — Vkljub taki razsodbi preganja tigrski minister kaplan Kulovec Malaseka še naprej radi istega zločina, radi katerega je Malasek bil pred sodiščem in oproščen. Če ta slučaj ne dokazuje vse pokvarjenosti politikujočih duhovnikov, potem sploh nobenega dokaza za to trditve ne bo več najti. Toda Kulovec se bo za dejanje svoje strankarske zagrizenosti in nestrpnosti še bridko kesal! A takrat ga bomo točno spomnili na njegova divjanja proti ljudem, ki niso pristaši klerikalne stranke.

Srednja vas v Bohinju. Zadnjič smo poročali, da je pod novo vladu verski zaklad tožil fužinarje in Studorec za prestopke paše v Ukanci na državnem svetu. To je dovolj žalostno. Na planini Komna pa je nastal varstven park, da ne sme iti živina v te gore. Ko so slišali v Ljubljani naš glas radi teh nezasišanih krivic, so klerikalci v Češnjici naročili poslanca Gostinčarja, da ga pouče, kako se nam godi. Prišel je poslanec in je odšel tudi na planino, da se pouči. Ko je prišel nazaj, je obljubil, da bo v prvi vrsti podpiral prošnjo za odkup planine; če pa to ne bo mogoče, pa bo delal na to, da se varstveni park ukine. G. poslanec se ni zdelo vredno, da bi se ustavil tudi v drugih vaseh in slišal želje kmetov glede planinskih paš. Saj ste že popreje obljubovali odrešnje, da bi prišli še enkrat in povedali, kako je z daniimi obljubami. In kaj bo s planinami, ki so jih nekaj grofi ukradli našim pradedom, danes pa so v oblasti verskega zaklada, to je v oblasti klerikalne stranke. Bomo počakali, kaj bo sedaj iz Gostinčarjeve obljube. In rečemo, da smo planin potrebni in brez njih biti ne moremo. Klerikalna stranka nam jih mora vr-

niti; ne samo v najem dati, nego vrniti, podariti nam morate planine, ki so po vseh pravicah naše. Klerikalna stranka danes to lahko stori, samo če ima kaj srca za našega kmeta, za naše ljudstvo. Češnjan, danes imate priliko, da to dosežete, ker so štirje vaši pristaši ministri. Če pa to ne dosežete, potem so klerikalni župan in klerikalni poslanci in klerikalni ministri zanič, in ni treba več prihajati med nas lovit glasove. Kadar bodo volitve, takrat se bo tigrom reklo: »Z Bogom, kmet vas je spoznal!« — Bohinjec.

Velike Lašče. — V 29. številko »Domovine« se je zatekel eden tukajšnjih maloštevilnih zagarčkov, da bi si ohladil ranjeno srce. Piše tako, da je jasno, da sam sebe ne razume. Mi- lo laže, da niso gledali na strankarske interese, nego samo na gospodarske stališče. Gospod dopisnik, kakšno pa je to stališče, če ste vi »Domovinar« naprosili za kandidate dva najizrazitejša klerikalca in enega res dobrega samostojnega? Pravite, da privoščite veselje na uspehu, v naslednjem stavku pa se že jezite, da smo »zmešali« ljudi, da bi županstvo »ne smelo imeti nič opraviti« pri teh volitvah, blebečete celo o »nasilnostih«, da ni v Laščah »prostosti ne svobode« in pa da »hočemo vsakega zadaviti, ki količkaj drugače misli« itd. Ali ni taka hinavščina pravo zagarstvo? Pravite celo, da je eksistenca samo za SKS, poznavalci razmer pa trdijo, da je predobra eksistenca vzrok zagarstvu (?) vaše strani. Kar pa tiče skrbi za naše izvoljence, pa le kar mirno spite. K vam ne bodo prihajali po nauke ne po svete. Trije mladi, dobri kmečki posestniki so to, ki bodo brez vas znali dobro voditi trško gospodarstvo. Dobili so pač zaupanje petinštiridesetih volilcev in nezaupanje »Domovine« jim nič ne zmanjša ne sposobnosti ne skusenosti. Torej vse samo prazna jezica z vaše strani, ki vas samo smeši. — Kar pa zadeva duhoviti konec dopisa o dobri »župeci«, vam jo iz srca privoščimo, kajti dobra »župeca« je tudi za politične bolečine sigurno zdravilo. Kadar pa bomo mesto »Juhana« priporočali cenejšo kramo ali kaj drugega boljšega, bo tudi zagarčke zapustil preveč prešeren humor.

ŠTAJERSKO.

Iz Artič. V torek, dne 23. septembra t. l. smo spremili k večnemu počitku vsakemu, ki ga je poznal, pri- ljubljene Ivana Ogorevca iz Dečnih sel, ki je dne 21. septembra po mučni bolezni v starosti 60 let preminul. Pokojnik je bil dober oče, ugleden gospodar, vreden v izpolnjevanju verskih in stanovskih dolžnosti ter ves čas vnet pristaš kmetijske misli. Žalujem iskreno sožalje, njemu pa večni mir in pokoj! Naj mu bo poleg pred dvema leti umrle soproge zemljica lahka!

Slivnica pri Mariboru. V nedeljo, 21. septembra smo zborovali v gostilni Lesjak radi razpusta občinskih agrarnih odborov in radi neizvrševanja agrarne reforme. Klerikalna SLS stranka je proti agrarni reformi in posebno tudi ministru Vesenjak. Zato se nas je zbralo mnogo odbornikov in interesentov, da je bila dvorana nabito polna. Pazio smo poslušali poročevalca bivšega poslanca tov. Ki-sovarja, ki je v jedrnatih in stvarnih besedah govoril o našem kmečkem in delavskem položaju ter nas obenem poučil o nadaljnjem delu za kmečko misel in procvit podeželskega ljudstva. Uspeh pa je mogel le, ako bo podeželsko ljudstvo složno nastopilo proti izkoriščevalcem. Obrazložil nam je tudi razvoj dosedanjih občinskih odborov; bili so povečini v rokah takih posameznikov, ki so agrarno reformo izrabljali v sebične namene, tako da so povečini dobili zemljo oni, katerim ne pripada. Izrekli smo našemu tovarišu in prvobornemu popolno zaupanje in zahvalo! Ravnali se bomo po njegovih nasvetih!

Sv. Bollenk pri Središču. O pri- liki naše sokolske veselice je zopet pokazal šestošolec ptujske gimnazije orel Franc Orešnik svojo olikanost in dostojno obnašanje. Ta študentek mi- si, da pod današnjim režimom mora poginiti vse, kar ne trobi v klerikalni rog. Primorani smo, da postavimo v luč javnosti tega vzor-ora. Že lansko leto kot petošolec je pokazal svojo vi- soko izobraženost s tem, da je pri or- lovskem sestanku, kateri se je vršil v sobi, mimoidočim ljudem na javno cesto kazal fige. Letos pa smo videli stopnjo njegovega napredovanja na sokolski prireditvi, kjer je bil toliko umazan, da ni hotel plačati vstopnine in je tudi proti drugim agitiral, da ne bi plačali ter se je pri tem vedel, ka- kor najslabši paglavec ljudske šole. Tudi njegov pač njega popolnoma

vreden bratec se ni obnašal nič bol- še, kar pa mu ni toliko zameriti, ker je postal župan z listo SLS ter je tudi načelnik tukajšnjega orla. Tudi nji- hov blaginji Jožek ni hotel zaostati, moral je pokazati, da je šolani člo- vek, kakor se je sam izrazil; pridno je izzival ter hotel narediti nemir. Ker pa se mu ni posrečilo, je iskal to- ložbe v pijači, kar je bilo povod, da se mu je njegova učena noga spodr- snila.

Šmarjeta ob Pesnici. Društvo kmet- skih fantov in deklet priredi v gostil- ni Kramberger dne 5. oktobra vinskih trgatev z začetkom ob 3. uri popoldne. Razen trgatev je na sporedu plesna zabava, šaljiva pošta, občinski zapor itd. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo društvene knjižnice, priporo- čamo našim pristašem, da se te prire- ditve udeležijo in s tem pomorejo mlademu društvu pri izobraževalnem delu.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Pre- tekli teden je v tukajšnjem župnišču na skednju porodila farovška služni- nja dete in je zadavila. Storička je bila aretirana ter prepeljana v bol- nišnico okrožne sodnije v Mariboru. Oče zadavljenega otroka je neznan. (?) — Žalostni pojavi, ki se dogajajo po raznih župniščih v Slov. gor., jem- ljajo ugled drugim poštenim katoli- škim duhovnikom! Torej ni čudno, ako bo spet kak klerikalni petelinček zapel kakemu samostojnežu, da je vera v nevarnosti, a krivi so sami božji apostoli in Kristusovi namest- niki!

Sv. Lenart v Slov. gor. V noči od 21. na 22. septembra 1924 je bil na- paden posestnik in gostilničar Vin- cenc Kikl iz Partinje na poti Sv. Le- nart—Sv. Trojica v Slov. gor., popol- noma oropan ter težko poškodovan, da je brez zavesti v mariborski bol- nišnici umrl in bil pokopan v domači fari Sv. Jurij v Slov. gor. v nedeljo dne 28. septembra. Zverinski ropar- ski napad je vzbudil med občinstvom veliko razburjenja. Dosedanje zasle- dovanje za storilci je brezuspešno.

Sv. Rupert v Slov. gor. Dne 23. na 24. septembra 1924 je bilo vlomljeno v trgovino Lorber ter so neznan pri- jatelj izmuznili odesli blaga in raz- noterosti v znesku 800.000 do 1. mi- lijona kron. Za storilce se pridno po- izveduje, a dosedaj še brezuspešno.

Selnica ob Dravi. V nedeljo 28. t. m. je Bralno društvo priredilo gleda- liško predstavo »Stari greh«. Pred- stava je bila izvrstna in zaslužijo vsi sodelujoči javno pohvalo, osobito pa oni, ki se trudijo, da naše gledališče deluje in so z veliko požrtvovalnostjo pripravili tudi tako lep oder, kakor ga je na kmetih najti malokje. Kdor pozna razmere, ki so pri nas vladale pred vojsko in ki so danes ostavile le premnogo sledov, se mora lepega napredka v resnici od srca veseliti. Možem, ženam, gospodičam in fan- tom, ki se tako vzorno žrtvujete, vsa čast in vztrajajte na tej poti! Živel!

Mariborski drobiž. Ribarsko dru- štvo v Mariboru ima vsled razveljav- ljenja prvega občnega zbora svoj ob- ni zbor dne 3. oktobra v Gambrovi dvorani. — Avtomobilist povozil de- klicio. I. V., lastnik avtotakse je vo- zil po Studencih. Na cesti ste bili dve deklici, ki pa se nista hoteli izogniti. V. je hotel avto ustaviti, toda bilo je že prepozno: avto je obe deklici pre- vrzel in eni povozil obe nogi. Pone- srečeni deklici je avtomobilist takoj prepeljal v bolnico. — Tatvina ko- lesa. Gostilničarju Alojziju Lohniku v Radvanju je bilo ukradeno kolo znamke »Cycle« v vrednosti 2500 di- narjev. — Velik požar v Pobrežju. V sredo, dne 24. m. je pogorelo go- spodarsko poslopje posestnika Häferja in so bila ogrožena tudi sosednja po- slopja. Požarna bramba je bila hitro na mestu, katera pa je imela vsled pomanjkanja vode težko nalogo. Sko- da je velika. Domneva se, da je za- žgal odvrgen tleči cigaretni ogorek.

Razno.

Občni zbor kraj. org. SKS Ljubljana se vrši v ponedeljek dne 6. oktobra ob 8. uri zvečer.

Kupujte »Kmetijski koledar« in na- ročajte se na »Grudo«! Naročila spre- jema »Kmetijska tiskovna zadruga« v Ljubljani, Janez Trdinova ulica 8.

† dr. Pavel Turner. V četrtek, dne 25. septembra je izidil staršina mariborskih Slovencev dr. Pavel Tur- ner v starosti 82 let. Rojen je bil 21. januarja 1842 v Framu. Bil je kre- menit značaj, poln srčne dobrote in velik učenjak. Prepotoval je skoraj vso Evropo in govoril več jezikov. Ostal je celo življenje samec, svoje premoženje je zapustil slovenskemu narodu. Slava njegovemu spominu!

Pri občinskih volitvah v Celju zad- njo nedeljo so zmagali napredni Slo- venci proti klerikalcem in nemšku- tarjem.

Težka železniška nesreča se je do- godila v torek med Postojno in Rake- kom. Stroj je vozil iz Postojne na Rakek po napačnem tiru — tam je železnica dvotirna —. Delavci, ki so delali na progi, so skočili, ko so sli- šali stroj, takoj od tira v stran in si- cer baš na oni tir, po katerem je lo- komotiva prišla, ker niso bili obve- ščeni, da pride stroj po napačnem ti- ru. To so je dogodilo pri ostrem ovinku, da so stroj zapazili šele v zadnjem trenutku, ko je bilo že pre- pozno. Stroj je dva delavca popolno- ma razmesaril.

Na drž. srednji kmetijski šoli v Ma- riboru bodo v najkrajšem času od- dana prosta mesta suplentov, odnosno profesorjev: 1. za pripravno skupino (matematika, event. fizika z meteoro- logijo, botanika, mineralogija in geo- logija s pedologijo, zoologija), 2. za živilorejsko skupino (anatomija in fiziologija domačih živali, živinoreja, mlekarstvo, živinozdravstvo) in 3. za kulturnotehnično skupino (risanje, zemljemerstvo, kmetijske melioracije, stavbinstvo). Eden profesorjev (mor- da živinorejec) bo imenovan za di- rektorja. Nadalje se bo namestila vsaj ena pisarniška moč (računo- vodja). Kmetijski strokovnjaki (agro- nomi in kulturotehniki) in moški za- nimanci računске stroke, ki se zani- majo za katero navedenih službenih mest, naj to javijo takoj direkciji drž. srednje kmetijske šole v Mariboru s kratkim poročilom o študijah, izpitih in dosedanjih praksi. Dokumentov ni treba prilagati. Prijava je oboje stran- sko neobvezna. Gre za to, da ugot- vimo, da-li imamo navedene kvalifi- ciračne moči v ožji domovini ali jih naj poiščemo drugod.

Na Planini pri Rakeku sta dva ro- parja napadla inženirja Hofmana, uslužbenega na Windischgrätzovem veleposestvu, ko je nesel delavcem denar v gozd. Denarja je Hofman imel 24.000 lir. Roparja sta vse od- nesla. Govorila sta italijansko.

Nesreča pri streljanju. O priliki nekega ženitovanja sta se vsled ne- previdnosti močno obstrelila Andrej Mlokar in Anton Martinčič v Pudobu pri Ložu.

Na Obrhu pri Toplicah je 14. t. m. 12letni Jože Senica jezdil konja na napajališču. Konj se je splašil in vr- gel dečka raz sebe tako, da mu je razbil lobanjo.

Strašen vihar je zopet razsajal na Japonskem in je porušil samo v glav- nem mestu Tokio nad 3600 hiš.

Pri Djakovu na Hrvatskem je po- sestnik Ferdo Fleše ubil lastno ma- ter, ker ga je kregala radi pijanče- vanja.

Zaradi pesmi »Lepa naša domo- vina« so Italijani obsodili v Trstu de- lavca Ante Račiča na deset dni zapo- ra. Račič je iz Istre in živi že 16 let v Trstu. Nekoč je zvečer, ko je šel z dela domu, polglasno pel »Lepo našo domovino«, za kar so mu polentarji prisodili zapor. Tako se godi našim nesrečnim rojakom v Italiji!

Nova kuga na Japonskem. Ljud- stvo na Japonskem je vznemirjeno, ker se je pojavila nova kuga, ki je podobna dremačici. V štirinajstih dneh je zbolelo nad 2500 oseb, od katerih jih je umrlo nad 900. Bole- zen se prijemlje večinoma starih lu- di, ki prično dremati in zaspe. Iz tega spanja se navadno ne zbude več. Zdravniki se trudijo, da bi spoznali vzroke in bistvo bolezni, da bi lahko zabranili njeno širjenje.

Boj za moža. V New Orleansu v Ameriki je neki Foreman delil svojo ljubezen med svojo ženo in pa gospo- dično Lee. To ni bilo pravi ženi všeč, zato je šla k svoji nasprotnici in jo pozvala na dvoboj, da se tako odloči, katera naj ima Foremana. Na samot- nem kraju blizu Aleksandrije se je vršil nato dvoboj. Ker je bila Fore- manova žena telesno močnejša, je na- sprotnico kmalu podrla na tla. Te- daj pa je ta pograbila nož in Fore- manovo težko ranila. Ako je sedaj posest moza določena, tega ne vesta niti obe nasprotnici.

Ali so na Marsu ljudje? Dne 23. av- gusta t. l. se je zvezda Mars na svoji poti po vsejmerju približala naši zem- lji tako zelo, kakor se ni že 79 let. Ker dela našim zvezdoslovcem pri njihovem raziskovanju ravno Mars največje preglavice, ni prav nič čud- nega, če so se z največjo vnemo pri- pravljali, da ga letos, ko bo naj- bližji, »razkrinkajo«. Vse izume teh- nične znanosti so uporabili, da bi svo- je delo venčali z uspehom. Izdelovali so velikanske daljnogleda, s pomočjo katerih naj bi predvsem rešili vpra- šanje »Marsovih kanalov«. Naperili pa so proti Marsu tudi brezžične aparate, da bi na ta način prišli v stik z Mar- sovimi ljudmi, o katerih so nekateri

znanstveniki že prepričani. Celo o prometnih sredstvih so si že belili gla- ve in našel se je učenjak, ki trdi, da je izumil raketo, s katero bo zamogel človek biti vržen na Mars. Minil je 23. avgust in Mars se nam z velikan- sko naglico zopet oddaljuje. Zaželje- nega uspeha astronomi niso dosegli, kajti vprašanje kanalov in ljudi na Marsu še vedno ni rešeno, pa tudi no- ben človek še ni prišel z raketo na Marsa. Pač pa je do danes dognano, da je zvezda Mars obdana z zračno plastjo, slično naši zemlji, ter da ima tudi padavine. To dejstvo sicer omo- goča trditve, da so tudi na Marsu živa bitja, o katerih pa nismo in najbrž tudi še precej časa ne bomo poučeni. Mor- da nam prinese leto 2003., ko se nam bo Mars zopet približal, končno reši- tev te Marsove uganke.

Glas iz ruskega ujetništva po deve- tih letih. Marija Renčič iz Zminja v Istri je dobila te dni pismo svojega brata, ki je l. 1914 prišel v rusko ujetništvo in se ni javil že 9 let, vsled česar so ga imeli vsi za mrtvega. Renčič poroča, da živi v nekem zapušč- nem kraju, kamor ne seže noben glas o izvenruski Evropi.

Trije mali klativitezi. Mariborska policija je prišla na ulici tri otroke, ki so izjavili, da nimajo starišev. Po poizvedovanju pa se je dognalo, da so ti trije tički 10 letni Stefan Sideršek, 6 letni Jože Dolenc in 3 letni Ciril Rajtajger, vsi trije s Pragerskega. Si- deršek je ostala dva pregovoril, da naj gresta z njim v Maribor, kjer da je mnogo slaščic in igrač. Po dva- dnevnem potovanju so prispeli v Ma- ribor, kjer jih je prišla policija. Iz Maribora so bili poslani nazaj k svo- jim starišem, ki so vsi nastavljeni v opekarni na Pragerskem.

Na zvezdo Mars je hotel nek mož na Dunaju. Pojavil se je popolnoma nag v eni najbolj živahnih ulic, sko- čil na tramvaj in zahteval od konduk- terja karto na Mars. Nato je skozi okno skočil na cesto, kjer so ga pri- jeli in oddali v bolnico za umobolne.

Književno naznanilo in vabilo na naročbo. Za šolske in druge prireditve je sestavljen podpisane glasbeno delce z naslovom »Vino in voda«. Skladba, ki se prične s triglasnim zborom kot uvod, obravnava na podlagi znane narodne pesmi v obliki dvospeva pre- plir med vinom in vodo. V prepisu zmaga, kar je pač samo ob sebi umljivo, voda, zato je delce kaj primerno tudi za protialkoholne prireditve. Proizvajali so to skladbo do sedaj že na treh šolah in sicer s prav po- voljnim uspehom. Ker bi izdajatelj tega muzikalnega delca rad dočel moč naklade, zato se obrača tem potom do ljubiteljev glasbe te vrste s prošnjo, da mu blage volje sporočijo (po dopisnici), se li naročijo na omenjeno glasbeno delo in ako da, žele li: 1. Besedilo in navodilo (Cena pribl. 3 Din). 2. Pevski part (Cena pribl. 5 Din). 3. Partituro (Cena pribl. 10 Din). Skladba izide še pred Novim letom 1925. — Anton Kosi, šolski ravnatelj v Središču ob Dravi.

Otvoritev učnega tečaja za krojače, krojačice in nešivilje.

S 5. oktobrom se otvori v Ljubljani, Zi- dovka ulica 5, učni tečaj za krojače, kro- jačice in nešivilje za priznani, najmodernejši in preizkušeni sistem »Minister« za moške in ženske obleke. V učni tečaj se vpisuje s 1. oktobrom. Tečaj je prikladen za izpolnje- vanje strokovnega znanja vsem krojačkim obrtnikom. Zato se takoj prigrisite na naslov

Koncesijonirani učni zavod, Ljubljana, Zidovska ulica 5.

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa so

JOSIP PETELINC-a
LJUBLJANA

(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani)

znamke CRITZER in ADLER za ročni, električni, obrtni in indu- strijsko rabo v vseh opre- najnižja cena, 10letna garancija.

Pouk v vezenju, krpanju perila in nogavice dobe kupci strojev brezplačno.

Istotam igle, olje, posamezni deli za stroje in kolesa, tudi popravila.

Radio-Balsamica

Dovršeno sredstvo proti vsem vrstam revmatizma.

Ze pred letom dni je otvoril biološko- bakteriološki laboratorij dr. Rahlejev, iz- najditelj leka proti revmatizmu Radio-Bal- samica, katero zdravilo je do danes najbolje sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Lek dr. Rahlejeva je priznan ne samo v naši državi, ampak tudi v inozemstvu kot najhitrejši in najradikalnejše sredstvo proti revmatiz- mu. Lek Radio-Balsamica temelji na popo- lnom novih principih in je sam popolnoma neškodljiv, tudi ne zapuša nikakih sledi ne na koži kakor tudi ne v organizmu. Bolniki, kateri so se leta zdravili po raznih kopali- ščih, so ozdraveli po porabi dveh do treh stekleničk tega čudodelnega leka. Lek se pripravlja in dobiva v laboratoriju dr. Ra- hlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 43.

Gospodarstvo.

SADNA RAZSTAVA V KAMNIKU.

Kamniška podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva priredi v dneh 5., 6. in 7. oktobra v Kamniku sadno razstavo, združeno s sadnim sejmom. Namen razstave je dvigniti sadjarstvo, to lepo panogo kmetijstva, ki bi lahko z malim trudom prinašala kmetoval- cem obilo dohodkov. Ob otvoritvi dne 5. oktobra ob 3/4 na 10 bo predavanje sadjarskega strokovnjaka iz Ljublja- ne, ki nam bo povedal, kako moramo ravnati s sadnim drevjem, da bomo imeli od njega čim več dobička in ka- terih sadnih vrst se bomo morali opri- jeti, da bomo sadje lahko in drago prodali. Skušali bomo privabiti trgov- ce s sadjem ter blago, ki ga imate na prodaj, po kolikor mogoče visoki ceni vnovčiti. Na razstavi moramo dobiti tudi pregled sadja, ki se pri nas pri- deluje. Zato ne mislite, da se sme za razstavo prinesiti le najlepše sadje; tudi tisto prinesite, ki sicer ne izgleda lepo, pa je trpežno in rodovito.

Vabimo vse okoliške sadjarje, da se razstave gotovo udeležite. Od vsake vrste jabolk, hrušk, orehov prinesite 2—5 kg v trgovino g. Ant. Stergarja (Murnika) ali v Kmetijsko nabavno zadrugo. Na listek napišite svoj naslov in za vsako vrsto sadja množino, ki jo imate na prodaj.

Ker je prireditev velike važnosti za vsakega posameznika in za razvoj sadjarstva sploh, upamo, da se je bo- ste v svojo lastno korist udeležili vsi sadjarji. Tiste pa, ki ne boste raz- stavili, vabimo, da si jo ogledate in pridete poslušat predavanje. Vstop bo brezplačen.

Dostavljamo, da se kupci za kanad- ke že oglašajo.

ZAKONODAJA ZA ZAŠČITO HRANILNIH VLOG NA ČESKO-SLOVAŠKEM.

II.

Namen zakonskega predloga o hran- lilih knjižicah delniških bank in o reviziji bančnih zavodov, ki smo ga obravnavali v zadnji številki, je, pri- siliti denarne zavode do takih mer opreznosti, da jim občinstvo s popolno upravičenostjo zaupa svoje prihran- ke. Ko pa je zakonodaja poskrbela za zaščito vlagateljev, hotela je tudi denarnim zavodom nuditi zaslombo pred nenadnim navalom vlagateljev, ki dvigajo svoje vloge vsled vznemir- juočih glasov, ki se širijo o dotičnem zavodu, večkrat brez podlage.

Tako nenaden dviganje ogroža z velikimi izgubami najboljše zavode, ker morajo hitro izterjati svoje ter- jatve ali mobilizirati iznenada druga svoja aktiva. Taka naglica škoduje vlagateljem samim, ker s svojim na- valom lahko povzročijo take izgube, da se ne more v celoti vseh upnikov zadovoljiti.

Te vrste ogrožanja gospodarskega ravnovesja hoče preprečiti »Zakon o moratoriju (odložitvi plačil) v zaščito denarnih zavodov in njih upnikov«.

Odgoditev plačil se sme dovoliti, kadar je v javnem interesu tako za- drugam, kot delniškim denarnim za- vodom, za čas, ki je potreben, da si z odprodajo svojih aktiv nabavijo po- trebna sredstva, oziroma pomirijo svoje upnike, če so se neupravičeno vznemirjali. Ta zakonski osnutek je kot nekako dopolnilo prej omenje- nega zelo umesten.

Zakon, s katerim se ustanavlja Vse- obči fond denarnih zavodov v ČSR.

V svrhu podpiranja varčevanja s povečanjem varnosti vlog in razvoja denarstva se ustanavlja Vseobči fond denarnih zavodov v ČSR. Člani tega fonda se delijo v tri skupine po vrsti svojih poslov in po jamstvu, s katerim poslujejo, v: deželne kredit- ne zavode, ki sprejemajo vloge na knjižice in hranilnice, posojilnice in vse ostale kreditne zadruge, ki se po svojih pravilih v prvi vrsti bavijo s kreditnimi posli, ako sprejemajo vlo- ge na knjižice ali tekoči račun, in del- niške družbe in družbe z omejeno za- vezo, ki se bavijo z bančnimi in de- narnimi posli, ako sprejemajo vloge na knjižice ali tekoči račun.

Sredstva tega fonda se zbirajo iz 1½ % letnega prispevka obresti vseh vlog in sicer za vse skupine enako. Fond upravlja kuratorij 12 oseb, ki ga imenuje vlada na predlog finan- čnega in notranjega ministra, po štiri iz vsake skupine na pet let. Ko pri- spevki ene skupine dosežejo višino, ki se zdi zadostna, vlada na predlog kuratorija nadaljnje prispevke ustavi.

Posebni predpisi predvidevajo slu- čaje, v katerih je udeleženec upravi- čen do podpore iz tega fonda — vsaka skupina iz fonda svoje skupine —. Podpora pa je vezana na izpolnitev gotovih pogojev, ki odpravi vzroke,

radi katerih je prišel član v tak položaj.

V kolikor razpoložljiva sredstva fonda ne zadostujejo, da izvrši svojo nalogo, sme izdati zadolžnice, glaseče se na prinosca, obrestljive najmanj 4%; vsi člani fonda, t. j. denarni zavodi so dolžni nakupiti zadolžnice po nominalni ceni za 1/4% vseh vlog.

Že iz teh malih posnetkov zakonskih predlogov razvidimo, kakšno važnost v CSR polagajo na točno zakonsko ureditev odnosov med vlagatelji in denarnimi zavodi.

Skrb, ki jo posvečajo temu vprašanju, pa poteka iz tega, ker velik del občega gospodarskega napredka in blagostanja zavisi od pravilne organizacije denarstva, da se mali prihranki proti popolni varnosti stekajo

v Kreditno zadrugo in denarne zavode, od te pa v obliki kredita poživljajo zasebno podjetnost v malem gospodarstvu in velepodjetja.

To stalno, redno kroženje poživlja ves narodni gospodarski organizem. — Zato tudi mi ne bomo nikdar dovolj poudarili važnost varčevanja potom kmečkega denarnega združništva in zakonite zaščite vlagateljev.

Oglas! V času od 13. do 15. okt. t. l. se bodo vršila na drž. tržnih nasadih in sicer: 1. v Pekrah, p. Limbuš pri Mariboru; 2. v Gornji Radgoni; 3. v Šmarju pri Jelšah in 4. v Dramljah (Sv. Uršula) pri Celju, če se prijavi za to dovoljno število udeležencev, teoretična predavanja in, v kolikor to dopuščajo obstoječe priprave,

tudi praktična razkazovanja o vseh k vinski trgovini in spravljaju vinskega mošta spadajočih opravilih in manipulacijah, kakor: o pripravljanju in čiščenju posode za trgatve; o branju, pecljanju (repkanju) in maščenju grozdja; o določitvi sladkorja in vinske kisline v moštu; o ravnanju z vinskim moštom iz gnjilega ali nepopolno dozorelega grozdja; o zboljšanju vinskega mošta; o uporabi žvepla pri spravljaju mošta; o pogojih pravičnega kipenja (vrenja), času pretakanja, glavnih boleznih vinskega mošta in vina itd. Dostop je prost vsem vinogradnikom, viničarjem in drugim interesentom, ki prijavijo svojo udeležbo do najkasneje 10. oktobra t. l. vodstvu dotičnega nasada. To se naznanja vsem okrajnim zastopom, občinskim uradom, vinarskim dru-

štvom in kmetijskim podružnicam mariborske oblasti, da skrbijo za čim številnejši obisk teh v svrhu povzdige kvalitete vin službe predavanj! — Za velikega župana: Inž. J. Zidanšek.

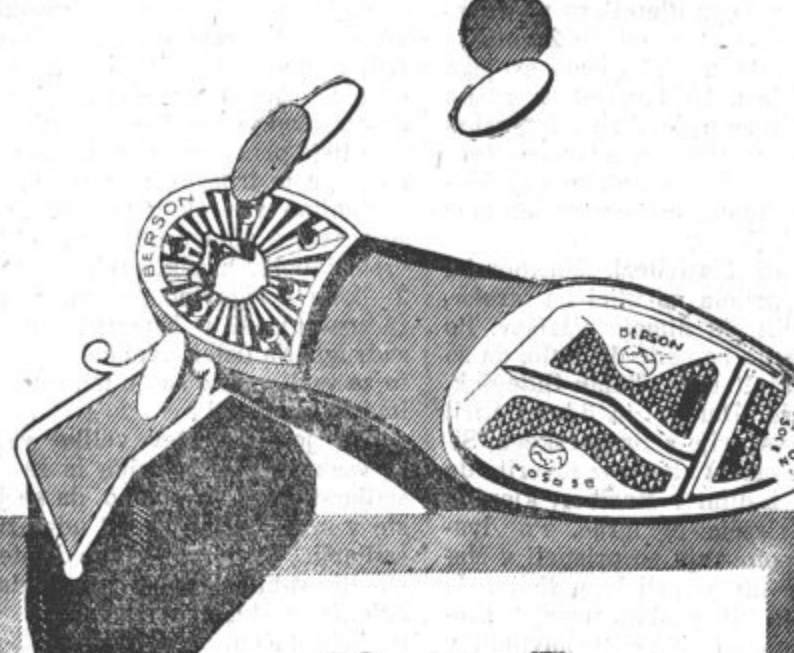
Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Ena tretjina letošnjega pridelka je že prodana po 7500—8500 dinarjev za 100 kg. Razpoloženje je danes mirno, vendar čvrsto. Hmeljarji pričakujejo zboljšanje cen.

Sadni sejem v Ljubljani priredi »Sadjarsko in vrtnarsko društvo« od 18. do 20. oktobra.

Kmetijski tečaji za vojake. V Beogradu so se pričeli redni kmetijski tečaji za vojake. Vojaki se bodo učili sadjarstvo, poljedelstvo, vrtnarstvo in vinogradništvo.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na

sejem dne 23. septembra se je priglasilo: 5 konj, 7 bikov, 82 volov, 211 krav in 4 teleta, skupaj 309 komadov. Povprečne cene za različne vrste živine so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže 12.25—13.50, poldebili voli 11.25—12, plemenski voli 8—10, biki za klanje 8—12, debele klavne krave 11.75—13, plemenske krave 10 do 11.50, breje krave 8.75—10.50, mlada živina 11.25 Din. — Na svinjski sejem dne 26. septembra se je pripeljalo 272 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari, komad 62.50—225, 7—9 tednov 250—300, 3—4 mesece 350—550, 5 do 7 mesecev 700—750, 8—10 mesecev 875—950, 1 leto stari 1225—1375 dinarjev. 1 kg žive teže 12.25—18.75, 1 kg mrtve teže 23.75—27.50 Din. Koza 112.50 Din.

Nosite Berson gumi pete in podplate

3 tem si prištedite mnogo denarja in očuvate Vašo obutev. BERTSON gumi pete in podplate so trpežnejše, akor usne.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA r. z. z. o. z.
V NOVOPREUREJENIH PROSTORIH
MESTNI TRG št. 6 V LJUBLJANI MESTNI TRG št. 6

obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po

8%

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in esije terjatev. Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbo proti poroštvu in proti zastavi.

Izšla je Blasnikova Velika Pratika

za navadno leto 1925, ki ima 365 dni.

Velika Pratika je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov. Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. Doblje v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg šte. 12.

Nova smrt

za podgane in miši, katerih lahko nalovite v eni noči do 80 komadov in to brez vsakega nadzorstva. To dosežete samo z ravnomer iznaideno avtomatično pastjo, ki je izvrstne konstrukcije in kakovosti, a kljub temu zelo poceni, ker stane ena past za podgane Din 40.—; past za miši pa Din 30.— brez poštnine. Plačuje se vnaprej ali proti povzetju. Cenj. naročila naslovite na Vorsiča naslednik, Maribor, Slomškov trg 16.

Kupimo vsako množino bukovih drv, bukovega oglja, tesanega in rezanega lesa ter plačamo najvišje dnevne cene. Ponudbe nasloviti na PROMETNA D. D., LJUBLJANA, KREKOV TRG 10.

JOHAN

se dobi v vseh specerijskih prodajalnah.

PORTLAND-cement

iz »Splita«
najboljše kakovosti in po najnižji ceni v zalogi pri „EKONOM“
Kolodvorska ulica šte. 7.

Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

Prometni zavod za premog D. D. V LJUBLJANI

prodaja premog

IZ SLOVENSKEGA PREMGOVNIŠTVA

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMGOVNIŠTVO IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete

NASLOV:
Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15/II.

»SALONIT«

se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah.

Dolgoletno jamstvo jamči za izbornu kakovost.

»SALONIT«

Izdeluje se za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. — Proračune, kataloge, cenike in navodila pošilja brezplačno: »Split« d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Najboljši bakreni kotli

za žganjekuho, vsake vrste se dobe pri **Maks Weiss**, prvi bakrokotlar prodajalna Ljubljana, Sv. Petra c. 33, lastna delavnica Planinska cesta 168 Ljubljana VII.

Združene opekarne d. d.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.

preje

VINIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu

audijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zareza kakor tudi bobrovec (biber) in sidra opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

1 meter domačega platna

da tovarna ŠINKOVEC, Grosuplje, za 2 kg prediva ali 14 kg gođenega oziroma 20 kg surovega lanišča.

Tiskarna „MERKUR“
Trg.-ind. d. d. LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica šte. 13 sprejema in izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Telefon šte. 552.

LAŠNA KNJIGOVESNICA.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji „VRT“, Džamonja in drugovi, društva z omeji. zav., Maribor. Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepcov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razne ukrasne grmovje in drevje imamo. Zahtevajte cenike! celo leto. Zahtevajte cenike!

„JUGOMETALIJA“, Ljubljana

izdeluje vse vrste bakrenih kotlov, nadalje vse vrste kleparske, ključavničarske in vodovodno-inštalacijska dela.

Znižane cene. Točna in solidna postrežba.

Kolodvorska ul. 18.

Prvovrstne kose

belo brušene in naravno sive 60 cm, 65 cm, 70 cm in brusne kamne nudi po najnižjih cenah „EKONOM“
O. G. L. LJUBLJANA.
Kolodvorska ul. št. 7.

Ceneno češko perje!

1 kg sivga, opuljenega perja 70 Din, na pol belo 90 Din, belo 100 Din.

boljše 120 in 150 Din, mehko jak puh 200 in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. Pošiljatelj carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej poštnine prosto. Vzorec zastoj. Blago vzame nazaj. Naročila samo na Benedikt Sachsel, Lobez št. 70 pri Plzni, Češkoslovaška. Poštne pošiljke gredo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni.

Priporočamo tvrdko **Josip Petelin**, Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani.)

NAJCENEJŠI NAKUP

nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, belega in rjavega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

Naročajte **Kmetijski koledar za leto 1925**

Vežan stane 15 D, nevezan 10 Din.

Ljubljana
Janez Trdinova ulica šte. 8

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE: Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

Brzjavlj: Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi). Telefoni: TRGOVSKA. Kapital in rezerve Din 18,500.000.— 139, 146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

EKSPOZITURE: Konjice, Meža - Dravograd